

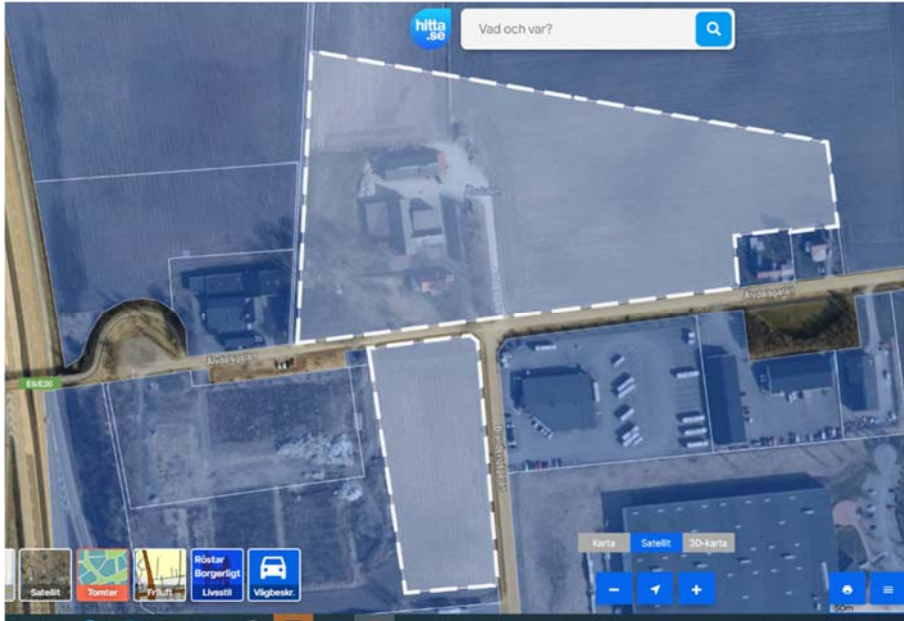
Rebbelberga 130:1, Ängelholm

Antikvarisk konsekvensanalys

Datum: 2021-11-26

Presentation

Rebbelberga 130:1, Älvdalens gård, är en fastighet med huvudbyggnad och ekonomibygnader, se bild. Den ligger norr om Älvdalsgatan, öster om motorvägen E6/ E20. Norr om gården breder åkrar ut sig varav en del tillhör fastigheten. Söder om Älvdalsgatan finns ett fält som tillhör fastigheten i Älvdalens industriområde. Total areal för hela fastigheten 49 807 m²

Fastigheten Rebbelberga 130:1. Bild från Hitta.se

Bebyggelsen på fastigheten Rebbelberga 130:1, är utpekad som klass 2 i Ängelholms kommuns bevarandeprogram. Klass 2 innebär byggnad av stort kulturhistoriskt eller miljömässigt värde.

Ett förslag till bebyggelse på fältet söder om Älvdalsgatan har tagits fram av Karin Petterssons Arkitektbyrå. En industribyggnad med kontor för Intersystem samt en byggnad för nuvarande ägare till Älvdalens gård. Båda verksamheterna är tänkta att ha sin infart från Brandsvigsgatan.

Historik

Klassificeringen av byggnaderna härör från bevaringsprogrammet från 1987. Där står bl. a

”Rebbelberga omtalas för första gången 1430. Namnet kommer av sammansättning revel, ”ås, höjdsträckning” och berg. Alltså höjdsträckningen, som skiljer Rönne Å från Rössjöholmsån.

1624 hade byn 18 gårdar, som låg väl samlade vid den medeltida kyrkan. I samband med skiftet splittrades byn och endast 11 gårdar fick vara kvar i bykärnan.

Den ursprungliga bykärnan ingår idag som en del av Ängelholms stad. Området har fått ändrad karaktär och utgör nu en brokig blandning av gårdar, gatuhus, nyuppförda villor och hyreshus.

I Östra delen av socknen är exploateringen ännu inte så hård. Flera större gårdar ligger ute på slätten. En del av dem har stort kulturhistoriskt värde.”

En stor förändring för gården var byggandet av motorvägen som skar av vägen mellan Rebbelberga och Munka-Ljungby. Gamla Munka-Ljungbyvägen, en landsväg, blev då Älvdalsgatan, en återvändsgata.

Rebbelberga 130:1, Ängelholm Antikvarisk konsekvensanalys

Datum: 2021-11-26

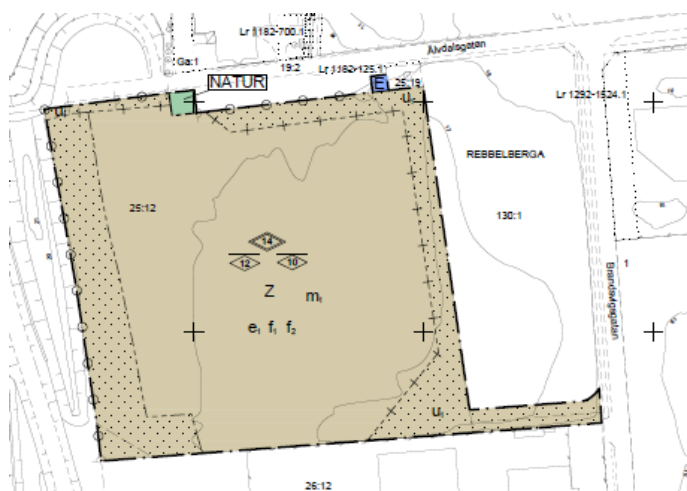
Sedan bevaringsprogrammet skrevs 1987 har mycket hänt med de östra delarna av Rebbelberga. Tyvärr saknas motivering i bevaringsprogrammet till varför Älvdalens gård klassificerats som klass. 2. Det saknas också uppgifter om byggnadernas ålder.

Flygfoto 1960, Ängelholms kommun

Älvdalens industriområde planlades på tidigt 1990-tal med syfte att skapa industrimark i anslutning till Ängelholm och E6/E20. Innan dess utgjordes marken huvudsakligen av åkermark med fåtalet verksamheter. Dåvarande ägare till fastigheten Rebbelberga 130:1 överklagade detaljplanen till länsstyrelsen. De önskade större skydd för sin mangårdsbyggnad. Länsstyrelsen fastställde planen trots detta.

En ny detaljplan togs fram 2019 för den del av detaljplan B271 som var reserverad för odling, närmast motorvägen, söder om Älvdalsgatan. Älvdalens industriområde utökades. Den del av Rebbelberga 130:1 som ligger söder om Älvdalsgatan är nu på tre sidor omgärdad av industribebyggelse och uppfattas som en obebyggd tomt i ett industriområde. Även byggnaden väster om gården, norr om Älvdalsgatan, är en industrifastighet.

Rebbelberga 130:1, Ängelholm

Antikvarisk konsekvensanalys

Datum: 2021-11-26

Fastighetens kulturvärden, kvaliteter och karaktärsegenskaper

Huvudbyggnaden på Älvdalens gård har stora kvalitéer. En putsad byggnad med putsade detaljer kring fönster och rusticeringar på hushörn. Den har en speciellt utformad frontespis med balkong och med terrass nedanför. Byggnaden är vackert placerad med trädgården i söder framför. Tyvärr har det på senare tid tillkommit en tillbyggnad mot väster som stör husets proportioner. Detta har varit en bondgård i drift tills alldeles nyligen och därför är ekonomibygnaderna ombyggda och tillbyggda för att passa ett modernt jordbruk med maskinhallar e t c.

Älvdalens gård från söder

Miljön med huvudbyggnaden, trädgården och de höga uppvuxna träden i öster är värd att bevara.

Det öppna fältet söder om Älvdalsgatan som också tillhör fastigheten fungerar som distans till gården. Som odlingsbar mark är min bedömning att det är en för liten enhet för att brukas professionellt. Sedan detaljplan DP 1116 genomfördes har industriområdet krupit närmare och denna mark känns överbliven, inklämd i ett expanderande industriområde.

Nedan är bilder på några av de kringliggande industribyggnaderna som gränsar till Rebbelberga 130:1

Fastigheten Rebbelberga 26:12

Fastigheten Älvdalen 1

Fastigheten Stålet 1

Rebbelberga 130:1, Ängelholm

Antikvarisk konsekvensanalys

Datum: 2021-11-26

Diskussion

Det är viktigt att gården, trädgården och vegetationen runt gården, norr om Älvdalsgatan, bevaras.

Beträffande marken söder om Älvdalsgatan konstaterades det redan i planbeskrivningen till DP1116:

”Bebyggelse på fastigheten Rebbelberga 130:1, belägen strax nordöst om planområdet på andra sidan Älvdalsgatan, är utpekad som klass 2 i Ängelholms kommuns bevarandeprogram. Klass 2 innebär byggnad av stort kulturhistoriskt eller miljömässigt värde. Den utpekade byggnaden är redan delvis omgiven av industri och verksamheter”.

Mitt förslag är att gården med trädgård sträcker sig fram till Älvdalsgatan som i dag. På andra sidan gatan reserveras ett område som parkområde, lika djupt som i intilliggande plan DP1116. På övriga delen av fastigheten tillåts byggnation enligt samma detaljplanebestämmelser som i DP1116. Krav på omsorg om arkitekturens utformning bör ställas liksom i DP1116

Gården förblir hel men visuellt vänder den sig i stället mot norr och den brukade marken. Inte mot ett industriområde.

I tidigare planarbete, anser jag, att gårdens betydelse skulle ha poängterats med till exempel en allé utmed Brandsvigsgatans sträckning i nord-sydlig riktning. Så att det blev en axel mot gårdens uppfart. Nu är intrycket att det är ett trasigt område. Fältet ger fri sikt mot gården men upplevs inte höra ihop med den.

Slutsatser

- Miljön med huvudbyggnaden, trädgården och de höga uppvuxna träden i öster är värd att bevara tillsammans med den fria sikten mot åkrarna i norr.
- På fastigheten söder om Älvdalsgatan kan byggnation tillåtas enligt samma detaljplanebestämmelser som i DP1116. Krav på omsorg om arkitekturens utformning bör ställas liksom i DP1116. Ett område reserveras som parkområde mot Älvdalsgatan, lika djupt som i DP 1116.
- Eftersom marken söder om Älvdalsgatan är omgiven av industri- och verksamhetsbebyggelse kan ny bebyggelse bidra positivt till en mer sammanhållen stadsbild.

Ängelholm som ovan

Karin Pettersson
Arkitekt SAR/MSA